

[Per Federspiel.]

grund. I sommeren 1945 vedtoges straffelovstillægget i begge rigsdagens ting uden nogen som helst principiel opposition. Det vedtoges som samfundets naturlige reaktion overfor et sniglob mod den danske stat og den danske nations fortsatte eksistens. Der måtte gøres op med de elementer i det danske folk, som ved deres medvirken til dette sniglob havde sat sig udenfor fællesskabet og identificeret sig med fjenden. Det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard udtalte dengang noget, der har samme gyldighed i dag, som det havde i 1945. Med den højttærede formands tilladelse vil jeg gerne citere fra folketingstidenden for 29. maj 1945, spalte 237—38, hvor det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard udtalte:

„Jeg ser det som afgørende for vort folks sundhed, at den lovgivning, vi her gennemfører, bliver et udtryk for, at vi både har evne og vilje til at gøre op med fortiden nu, netop fordi vi skal kunne vende os mod fremtiden og kaste alle folkets kræfter ind i det vigtige arbejde, der ligger foran os.“

Det kan ikke skjules, at retsopgøret på visse punkter er forløbet således, at det viser, at vi ikke helt har haft evnen til at gøre op med fortiden. Jeg skal ikke her genoptage den diskussion, som jo har været gentaget indtil trivialitet, men under diskussionen er kravet om amnesti rejst fra kredse, som det ville have klædt bedre at bøje hovedet for den enstemmige bedømmelse af samarbejdet med fjenden, som der blev givet udtryk for i dagene umiddelbart efter den 5. maj. Den omstændighed, at der kan være sket fejl under udrensningsprocessen, den omstændighed, at lovgivningen måske ikke har været så fuldkommen, som man kunne have ønsket, den omstændighed, at der som følge af svigtende direktiver fra den daværende justitsministers side er blevet rejst tiltale i langt flere tilfælde, end man under straffelovstillæggets behandling her i rigsdagen havde forudsat, kan ikke ændre det principielle syn på de forbrydelser, det her drejer sig om.

Fra de kredse, der råber højest om amnesti — og det er jo, som jeg nævnte før, ikke amnesti, der her tales om —, påberåber man sig som noget særligt, at det her drejer sig om politiske forbrydelser eller, som det siges, politiske forseelser. Dette turde dog være at ophøje disse lovovertrædere ganske over evne. Jeg skal blot henvise til de bestemmelser i straffelovstillægget, det her drejer sig om. Det drejer sig om at gå i fjendens sold, det drejer sig om angiveri,

det drejer sig om utilbørligt samarbejde med besættelsesmagten. Hvad i alverden har dette med politik at gøre? Er det ikke at prostituere den politiske virksomhed i utilbørlig grad?

Man kom jo umiddelbart efter befrielsen under vejr med, at det nazistiske parti på lang sigt havde lagt et program om genoplivelse af den nazistiske politiske virksomhed; den nazistiske ideologi skulle genopstå i etaper, stykkevis over en længere årrække. Man så de første forsøg på dette arbejde for at genoplive nazismen i den såkaldte varulvevirksomhed. Det er muligt, at det er lykkedes at standse hele denne opblussende bevægelse allerede ved de første spæde spirer, men de oplysninger, som offentligheden fik gennem dagbladet „Information“s reportage om de tidligere frontkæmperes fødselsdagsfest for Hitler, hvor de ligefrem havde aflagt troskabssed til føreren, tyder jo ikke på, at straffen har haft den moralske virkning, i hvert fald for disse mennesker, der formentlig alle er straffet efter straffelovstillæggets § 10, som man havde regnet med.

Selvom visse fejltrin nu kan påpeges, bør de dog efter vor opfattelse ikke tale imod bestræbelserne for at bidrage til en resocialisering af de elementer, der svigtede under besættelsen. Netop den slags foreteelser, som jeg her nævner, tyder på, at samfundet har forsømt sin resocialiseringsopgave. Men en resocialisering vil aldrig kunne lykkes, hvis ikke de pågældende selv i hvert fald viser nogen vilje til at lade sig resocialisere. I det omfang de nævnte organisationer, som f. eks. den såkaldte 6. maj-forening, alene arbejder mod det mål at resocialisere dem, der svigtede under krigen, kan man ikke have nogen indvending mod slige sammenslutninger, men det forekommer mig, at de kredse, der grupperer sig om disse organisationer, snarere søger at isolere sig i samfundet og søger at retfærdiggøre de handlinger, som samfundet med fuld ret har belagt med straf, og ophøje disse handlinger til en slags politisk virksomhed. Hvis der derfor ikke i forbindelse med dette lovforslag sker en betydelig ændring i disse kredses indstilling, er jeg ængstelig for, at det lovforslag, der her foreligger, ikke vil komme til at virke som en udstrakt hånd til de straffede, men vil blive opfattet af dem som et udtryk for en ændret indstilling overfor deres forbrydelser. Jeg vil derfor gerne endnu en gang pointere, at dette forslag ikke vil blive gennemført ud fra den forudsætning, at der her er sket nogen ændring i